

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی سلامت جامعه، مدیریت و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: 585301

عنوان درس: اصول خدمات بهداشتی

دروس پیش نیاز: ندارد

نوع و تعداد واحد: 2 واحد (1/5 واحد نظری - 0/5 واحد عملی)

نیمسال تحصیلی: اول 1401-1402

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی مامایی ترم 3

زمان کلاس: چهارشنبه ها 4-2

زمان حضور در دفتر کار: طبق برنامه نصب شده پشت در اتاق 148

مسئول درس: آقای حسینی

Email: h_hoseini@nm.mui.ac.ir

شماره تماس: 09132703518

اساتید درس: خانم شیرازی، خانم شهشهانی و آقای حسینی

آدرس گروه اینترنتی درس: www.nm.mui.ac.ir

ایمیل گروه اینترنتی: c.health@nm.mui.ac.ir

لینک کلاس:

<https://www.skyroom.online/ch/nmschool/midwifery-health-services>

پیشگیری و کنترل بیماریها در حفظ و ارتقاء سطح سلامتی و همچنین جلوگیری از مرگ و میر و معلولیت دارای اهمیت ویژه و بسزایی است و بر درمان مقدم است در حال حاضر در کشورهای در حال توسعه از طریق بکارگیری اصول مراقبتهای بهداشتی اولیه می توان به بهداشت برای همه رسید. هر گاه بخواهیم به مراقبت از انسان در جهت سلامت او بپردازیم، نیازمند اجراء دقیق دستورالعملهای بهداشتی و درمانی توسط مراقبین سلامت جامعه در همه ی زمینه ها و ابعاد وجود انسان اعم از جسمی، روحی و اجتماعی هستیم.

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان مامایی با اصول بهداشت، بهداشت در اسلام و نظام خدمات بهداشتی در ایران، بهداشت فردی و اجتماعی، رابطه بهداشت با سلامت و سعادت و توسعه اجتماع و نقش ماما در جهت ارتقاء سلامتی فرد جامعه و خانواده.

اهداف رفتاری:

در پایان این درس از دانشجویان انتظار می رود:

- 1- مفاهیم بهداشت و طیف سلامتی و بیماری را تعریف نمایند.
- 2- مفهوم بیماری و عوامل بیماریزا را توضیح دهند.
- 3- پیشگیری و انواع آن را بیان نمایند.
- 4- آموزش بهداشت و روشهای آموزش را توضیح دهند.
- 5- نقش ماما در آموزش و بهداشت جامعه را بیان نمایند.
- 6- شاخص های مهم بهداشتی را در سه دسته طبقه بندی نمایند.
- 7- نظامهای عرضه خدمات بهداشتی ایران و جهان را نام ببرند.
- 8- وضع موجود و مسائل بهداشتی و درمانی ایران و کلیات امور جمعیت را توضیح دهند.
- 9- فلسفه اهداف و اجرائی PHC را نام ببرند.
- 10- نقش ماما را در ارائه خدمات بهداشتی اولیه توضیح دهند.
- 11- اصول بهداشت محیط شامل (آب، هوا، خاک و مواد غذایی و...) و بیماریهای مرتبط با این اصول را بیان نمایند.
- 12- اصول بهداشت حرفه ای و بیماریهای ناشی از کار را نام ببرند.

شیوه تدریس:

بصورت آموزش مجازی، با استفاده از Power point همراه با ویس و کلاس آنلاین

ابزار مورد نیاز تدریس:

استفاده از سامانه نوید+ لپ تاپ یا کامپیوتر یا گوشی هوشمند

تکالیف مسئولیت ها و فعالیت های فراگیران:

- مطالعه به موقع محتوای بارگذاری شده در نوید و حضور فعال در جلسات آنلاین و حضوری
- مطالعه منابع معرفی شده در طرح درس و در زمینه محتوای بارگذاری شده
- انتخاب موضوع فعالیت کلاسی (تکالیف) و ارائه آن از طریق سامانه نوید یا ایمیل
- شرکت در آزمون های کوئیز و پایان ترم
- آخرین مهلت ارائه تحقیق (تکالیف کلاسی) تا قبل از آخرین جلسه کلاس.

شیوه ارزشیابی:

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از 20
1	شرکت و حضور فعال در فعالتهای یادگیری در جلسات آنلاین، آفلاین و حضوری	1 نمره

2	تکالیف و آزمون‌های حین دوره (کوئیز، تکالیف، پرسش و پاسخ و...) *	4نمره
3	آزمون پایان ترم	15نمره
4	جمع	20نمره

سیاست‌ها و قوانین دوره:

- نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در جلسات آنلاین طبق مقررات مربوطه خواهد بود

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

- 1) اسلایدهای بارگذاری شده در بخش محتوا در سیامانه نوید
 - 2) شجاعی تهرانی، حسین. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی جلد 1، 2، 4. چاپ سوم. تهران. انتشارات سماط. آخرین چاپ. (فصل 5 جلد اول، فصول 1، 2، 4، 6، 7 جلد دوم و فصول 1، 2، 4 جلد چهارم). آخرین چاپ.
 - 3) شیرازی، مریم. آشنایی با نحوه محاسبه و تفسیر شاخص‌های بهداشتی. انتشارات کنکاش. اصفهان 1391.
- منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر و پایگاه‌های اینترنتی قابل استفاده برای درس:**

- 1) عالیپور، لیلی. صالحی خواه، علی. حسینی، حبیب الله. زندیه، زهرا. پرستاری بهداشت جامعه 1. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. (آخرین چاپ) کلیه فصول
- 2) شیرازی، مریم. آشنایی با نحوه محاسبه و تفسیر شاخص‌های بهداشتی. انتشارات کنکاش. اصفهان 1391.
- 3) شجاعی تهرانی، حسین. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی جلد 1، 2، 4. چاپ سوم. تهران. انتشارات سماط. آخرین چاپ. (فصل 5 جلد اول، فصول 1، 2، 4، 6، 7 جلد دوم و فصول 1، 2، 4 جلد چهارم)
- 4) خراسانی، پروانه. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه 1: اصول و مبانی بهداشت و مراقبت‌های بهداشتی اولیه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد. 1387. (فصول 1، 2، 3، 4، 5، 7، 8، 9، 10، 13، 14، 15)
- 5) حسینی، سیده وحیده. جعفری ورجوشانی، نسرین. پرستاری بهداشت جامعه 1. چاپ اول. تهران. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ (کلیه فصول)
- 6) - حلم سرشت، پریوش، دل پیشه، اسماعیل «بهداشت عمومی»، آخرین چاپ.
- 7) سایت سازمان بهداشت جهانی www.who.int و سایت سازمان محیط زیست.
- 8) صفوی. محبوبه. برزویی. طاهره. اصول آموزش به بیمار. سالمی. آخرین چاپ
- 9) امیدوار، نسرین. رحمانی، خدیجه. قوام صدیقی، مریم. تغذیه و بهداشت مواد غذایی. شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی. آخرین چاپ.
- 10) مجدر لنگرودی، علی. بهداشت مواد غذایی. گروه تالیفی دکتر خلیلی. آخرین چاپ.
- 11) Stanhope M, Lancaster J. Text book of Community health nursing. ST Louis. The C.V.Mosbey CO.v 88. 2016.

Online Data Bases:

*شناسنامه کامل درس در Web site دانشکده WWW.nm.mui.ac.ir در دسترس می باشد.

عنوان درس: اصول خدمات بهداشتی شماره درس: 585301 نیمسال تحصیلی و سال: اول 1401-1402

رشته تحصیلی: کارشناسی مامایی فراگیران: کارشناسی مامایی ترم 3 (زمان: چهارشنبه ها 4-2 کلاس 5

اساتید درس: آقای حسینی، خانم شیرازی، خانم شهشهانی

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
1	1401/6/23	معرفی درس، وضع موجود و مسائل بهداشتی درمانی ایران و کلیات امور جمعیتی ارزیابی جامعه و فرآیند حل مشکل	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای حسینی
2	1401/6/30	تاریخچه بهداشت و تعاریف	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم شهشهانی
3	1401/7/6	سلامتی، بیماری	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم شیرازی
4	1401/7/20	عوامل بیماری زایی پیشگیری و انواع آن	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	پاسخ به تکالیف کلاسی	خانم شیرازی
5	1401/7/27	MCH و PHC، فلسفه و اهداف اجزاء و نقش ماما در آن	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم شیرازی
6	1401/8/4	مفاهیم بهداشت عمومی، فردی و جامعه نگر و نقش ماما در بهداشت جامعه نگر	حضورى ☐ آنلاین ☐ آفلاین ☒		خانم شهشهانی
7	1401/8/11	شاخص های بهداشتی و چگونگی تعیین نیازها	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	محاسبه شاخص ها و مراجعه به سایت بهداشت جهانی	آقای حسینی
8	1401/8/18	نظامهای عرضه خدمات بهداشتی ایران و جهان جامعه	حضورى ☐ آنلاین ☐ آفلاین ☒		خانم شیرازی
9	1401/8/25	آموزش بهداشت	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم شهشهانی
10	1401/9/2	بهداشت مواد غذایی و بیماریهای منطقه	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	پاسخ به تکالیف کلاسی	خانم شهشهانی
11	1401/9/9	آلودگی هوا و خاک و بیماری ناشی از آن	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	پاسخ به سوالات	آقای حسینی
12	1401/9/16	بهداشت حرفه ای	حضورى ☐ آنلاین ☐ آفلاین ☒		آقای حسینی

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی: سلامت جامعه، مدیریت و سالمندی

شناسنامه درس Course Syllabus

شماره درس: 585301

عنوان درس: اصول خدمات بهداشتی (عملی)

دروس پیش نیاز: همزمان با اصول خدمات بهداشتی (تئوری)

نوع و تعداد واحد: 0/5 واحد عملی

نیمسال تحصیلی: اول 1401-1402

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی مامایی، ترم 3

زمان کلاس: سه شنبه تا پنجشنبه مکان تشکیل کلاس: مدارس ابتدایی ناحیه 3، واکسیناسیون کویدو سلف دانشگاه

مسئول درس: آقای حسینی زمان حضور در دفتر کار: طبق برنامه نصب شده پشت در اتاق

165

Email : h_hoseini@nm.mui.ac.ir

شماره تماس: 09132703518

اساتید درس: آقای حسینی و اساتید گروه بهداشت

آدرس گروه اینترنتی درس: www.nm.mui.ac.ir

ایمیل گروه اینترنتی: h_hoseini@nm.mui.ac.ir

شرح درس:

در بین نهادهای اجتماعی، مدرسه یکی از مهمترین نهادهای سازمان یافته رسمی و بهترین مکان برای نفوذ و تأثیر بهداشت در ملت ها بشمار می رود. بدیهی است از نظر اقتصادی نیز بهره دهی مطلوب با سرمایه گذاری در این امر، چه از نظر مادی و چه از نظر نیروی انسانی، جزء با تأمین سلامت دانش آموزان و کارکنان مدارس میسر نیست. از طرفی با توجه به توانایی های علمی و مهارتهای بالینی دانشجویان مامائی، به نظر می رسد آنان بتوانند در ایجاد رفتارهای بهداشتی، شناسایی زودرس مشکلات بهداشتی و انجام مراقبت های بهداشتی درمانی، نقش مؤثری را در مدارس ایفا نمایند. همچنین امروزه نقش بهداشت محیط در پیشگیری از مشکلات مرتبط با سلامتی اثبات شده است. لذا از آنجائیکه دانشجویان مامائی از جمله اعضای کلیدی تیم سلامتی هستند آشنایی آنها با نحوه ارائه خدمات سلامتی در مدارس و محیط های مؤثر بر سلامتی ضروری بنظر می رسد

اهداف کلی درس:

آشنا شدن دانشجویان کارشناسی مامائی با فرآیند بهداشت مدارس

آشنا شدن دانشجویان کارشناسی مامائی با فرآیند تهیه و توزیع مواد غذایی به شیوه بهداشتی

اهداف رفتاری:

- 1- بصورت گروهی در انجام معاینات حداقل یک کلاس از دانش آموزان شرکت نمایند.
 - 2- در صورت لزوم دانش آموزان دارای مشکل را ارجاع دهند.
 - 3- در گروههای دو یا سه نفره محتوای آموزشی مناسب را تهیه و قبل از آموزش آن را به تأیید استاد مربوطه برسانند.
 - 4- در گروههای دو یا سه نفره مواد کمک آموزشی (اسلاید یا پوستر) متناسب با سن دانش آموزان برای ارائه آموزش تهیه و قبل از آموزش آن را به تأیید استاد مربوطه برسانند.
 - 5- در هر مدرسه پس از هماهنگی با مدیر مدرسه هر دانشجو حداقل یک برنامه آموزش گروهی برای دانش آموزان یا معلمان برگزار نمایند.
 - 6- پس از مشاهده فرآیند تهیه و توزیع بهداشتی مواد غذایی گزارشی از فرآیند تهیه و توزیع بهداشتی مواد غذایی در مجموعه غذاخوری مرکزی دانشگاه (با مقایسه با استانداردها) بصورت مکتوب ارائه نمایند.
- شیوه تدریس:**

در این کارآموزی دانشجویان در گروههای 2 تا 3 نفر (درتاریخهای مشخص شده) در یک مدرسه تقسیم بندی شده و به انجام وظایف می پردازند. همچنین یک روز از کارآموزی (طبق زمان هماهنگ شده) با حضور در سلف مرکزی دانشگاه علوم پزشکی، به انجام بازدید علمی پرداخته و گزارش کتبی آن را به استاد مربوطه ارائه می نماید.

تکالیف: (مسئولیتها و فعالیتهای فراگیران):

- حضور مرتب و تمام وقت در محل کارآموزی
 - پوشیدن روپوش مناسب و زدن اتیکت در محل کارآموزی
 - مشارکت در انجام معاینات دانش آموزان و ثبت نتایج معاینات در دفتر معاینات و شناسنامه سلامت دانش آموزان
 - ارجاع دانش آموزان دارای مشکل
 - ارائه آموزش های چهره به چهره به دانش آموزان در حین انجام معاینات یا زنگ های تفریح
 - انجام وظایف طبق اهداف کارآموزی
 - حضور فعال در بازدید از مجموعه غذاخوری مرکزی دانشگاه (پس از بازدید و مشاهده فرآیند تهیه و توزیع مواد غذایی، در بحث گروهی با استاد و مسئولین سلف شرکت نمایند.
 - ارائه گزارش کتبی از فرآیند تهیه، آماده سازی و توزیع مواد غذایی.
 - دانشجویان بایستی طبق قوانین آموزش و پرورش، حداقل 10 روز قبل از شروع کارآموزی، به مسئول درس (آقای حسینی اتاق 165) جهت دریافت معرفی نامه مراجعه و سپس با مراجعه به آموزش و پرورش ناحیه 3 اصفهان (واقع در سه راه حکیم نظامی) مراحل دریافت معرفی نامه را طی نماید.
- نحوه ارزشیابی دانشجو:** طبق فرم ارزشیابی مربوطه (ضمیمه)

References:

- 1) ALender JA, Rector C, Warner KD. Text book of Community health nursing . Burland K. United States of America, Saunders press Incn, 2013.
- 2) Stanhope M, Lancaster J. Text book of Community health nursing. ST Louis. The C.V.Mosbey CO.v 88. 2008.
- 3- عالیپور، لیلی. صالحی خواه، علی. حسینی، حبیب الله. زندیه، زهرا. پرستاری بهداشت جامعه 1. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. زمستان 1385.
- 4- عابدی، قاسم. نقیعی، سید ابوالحسن. مالمون، زینب. بهداشت مدارس. چاپ اول. تهران. انتشارات سماط. 1386
- 5- حلم سرشت، پریوش. دل پیشه. اسماعیل. پرستاری بهداشت جامعه 1. تهران: انتشارات چهر. 1383.
- 6- سایر منابع درس تئوری.

Online Data Bases:

به نام خدا
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی - گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
جدول زمانبندی کارآموزی بهداشت مدارس

روزهای کارآموزی	شرح وظایف 7/30-12/30
اول	- حضور به موقع و تمام وقت (7/30-12/30) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق اسلامی، حرفه ای و وضع ظاهری - آشنایی با مدیر و کارکنان مدرسه - آشنایی با شرح وظایف و حیطه کاری مربی بهداشت مدارس، آشنایی با دفاتر، شناسنامه سلامت و وسایل اتاق بهداشت مدارس - هماهنگی با مدیر مدرسه برای انجام آموزش گروهی در صبحگاه یا سر کلاسها (موضوع آموزشی قبل از شروع کارآموزی با هماهنگی مربی انتخاب و پس از آمادگی و تهیه امکانات لازم آموزش و تفکیک مطالب بین دانشجویان در زمان مشخص شده ارائه می گردد). - هماهنگی با مدیر جهت انجام معاینات سلامت دانش آموزان - انجام معاینات سلامت دانش آموزان - برگزاری آموزش گروهی برای دانش آموزان یا معلمان
دوم	- حضور به موقع و تمام وقت (7/30-12/30) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق اسلامی، حرفه ای و وضع ظاهری - ادامه انجام معاینات سلامت دانش آموزان - آشنایی با بهداشت محیط فیزیکی مدرسه - ارائه آموزشهای چهره به چهره به دانش آموزان (در زمان معاینه و تفریح دانش آموزان) - برگزاری آموزش گروهی برای دانش آموزان یا معلمان
سوم	- حضور به موقع و تمام وقت (7/30-12/30) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق اسلامی، حرفه ای و وضع ظاهری - ادامه انجام معاینات سلامت دانش آموزان - ارائه آموزشهای چهره به چهره به دانش آموزان (در زمان معاینه و تفریح دانش آموزان) - برگزاری آموزش گروهی برای دانش آموزان یا معلمان
چهارم	- حضور به موقع و تمام وقت (7/30-12/30) در محل کارآموزی به همراه روپوش مناسب، اتیکت و رعایت اخلاق اسلامی، حرفه ای و وضع ظاهری - ادامه انجام معاینات سلامت دانش آموزان - ارائه آموزشهای چهره به چهره به دانش آموزان (در زمان معاینه و تفریح دانش آموزان) - برگزاری آموزش گروهی برای دانش آموزان یا معلمان

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی - گروه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
فرم ارزشیابی کارآموزی اصول خدمات بهداشتی

نام و نام خانوادگی دانشجو: تاریخ کارآموزی:

* صلاحیت حداقلی های یادگیری مندرج در دفترچه پایش برای کارآموزی اصول خدمات بهداشتی احراز گردیده است

نام و نام خانوادگی دانشجو							بارم بندی	فعالیت های یادگیری اختصاصی مورد انتظار	
							2	حضور مرتب و تمام وقت در محل کارآموزی	1
							2	پوشیدن روپوش مناسب و زدن اتیکت در محل کارآموزی	2
							1/5	مشارکت در مباحث علمی در طول دوره کارآموزی	3
							1	فعالیت و کار گروهی در مدرسه	4
							1/5	مشارکت در انجام معاینات دانش آموزان و ثبت نتایج معاینات در دفتر معاینات و شناسنامه سلامت دانش آموزان و ارجاع دانش آموزان دارای مشکل	5
							1	ارائه آموزش های چهره به چهره به دانش آموزان	6
							4	تهیه مواد کمک آموزشی (اسلاید یا پوستر) متناسب با سن دانش آموزان برای ارائه آموزش و اخذ تأییدیه توسط مربی مربوطه	7
							6	ارائه آموزش های گروهی به دانش آموزان، والدین و معلمان به همراه مواد کمک آموزشی (اسلاید، پوستر و...)	8
							1	حضور فعال در بازدید/ بازدید های علمی	9
							20	جمع کل	

ملاحظات

امضاء مربی

بسمه تعالی

چک لیست ارزیابی آموزش گروهی دانشجویان مامایی در کارآموزی اصول خدمات بهداشتی

موضوع آموزش گروهی										نمره	نام و نام خانوادگی رد مورد ارزیابی تسلط بر محتوا
										1/5	
										1	شیوایی بیان
										1/5	مدیریت زمان
										0/5	مدیریت کلاس
										1	پاسخگویی به سؤالات فراگیران
										0/5	ارزشیابی آموزش
										6	جمع کل